Torsdag den 8 oktober 2020

P9_TA(2020)0255

Invändning mot en genomförandeakt

Europaparlamentets resolution av den 8 oktober 2020 om utkastet till kommissionens förordning om ändring av bilagan till förordning (EU) nr 231/2012 om fastställande av specifikationer för de livsmedelstillsatser som förtecknas i bilagorna II och III till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1333/2008 vad gäller specifikationerna för titandioxid (E 171) (D066794/04 – 2020/2795(RPS))

(2021/C 395/03)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av utkastet till kommissionens förordning om ändring av bilagan till förordning (EU) nr 231/2012 om fastställande av specifikationer för de livsmedelstillsatser som förtecknas i bilagorna II och III till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1333/2008 vad gäller specifikationerna för titandioxid (E 171) (D066794/04,

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1333/2008 av den 16 december 2008 om livsmedelstillsatser ([1]), särskilt artikel 14,

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1331/2008 av den 16 december 2008 om fastställande av ett enhetligt förfarande för godkännande av livsmedelstillsatser, livsmedelsenzymer och livsmedelsaromer ([2]), särskilt artikel 7.5,

— med beaktande av den sammanfattande rapporten av den 13 maj 2019 från ständiga kommittén för växter, djur, livsmedel och foder ([3]),

— med beaktande av det uttalande som antogs av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa) den 10 maj 2019, och som offentliggjordes den 12 juni 2019 ([4]),

— med beaktande av artikel 5a.3 b och 5a.5 i rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter ([5]),

— med beaktande av artikel 112.2, 112.3 och 112.4 c i arbetsordningen,

— med beaktande av förslaget till resolution från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet, och av följande skäl:

A. Förordning (EG) nr 1333/2008 innehåller bestämmelser om livsmedelstillsatser som används i livsmedel i syfte att säkerställa en effektivt fungerande inre marknad samt en hög skyddsnivå för människors hälsa och en hög nivå på konsumentskyddet, inbegripet skyddet av konsumenternas intressen och god sed inom handeln med livsmedel, när så är lämpligt med beaktande av skyddet av miljön.

B. I förordning (EG) nr 1331/2008 fastställs ett enhetligt förfarande för bedömning och godkännande av bland annat livsmedelstillsatser, som ska bidra till den fria rörligheten för livsmedel inom unionen och till en hög skyddsnivå för människors hälsa och en hög nivå på konsumentskyddet, inbegripet skyddet av konsumenternas intressen.

([1]) EUT L 354, 31.12.2008, s. 16.
([2]) EUT L 354, 31.12.2008, s. 1.
([3]) https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/reg-com_toxic_20190513_sum.pdf
([4]) ”EFSA statement on the review of the risks related to the exposure to the food additive titanium dioxide (E 171) performed by the French Agency for Food, Environmental and Occupational Health and Safety (ANSES)”, *EFSA Journal*, vol. 17(2019):6, artikelnr 5714, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5714.
([5]) EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

Användning av titandioxid (E 171) i livsmedel

C. Titandioxid (E 171) är en livsmedelstillsats som delvis består av nanopartiklar och huvudsakligen förekommer i livsmedel såsom konfektyr, kakor, desserter, glass, kex, chokladkakor, bageri- och konditorivaror. Dess främsta funktion är att göra produkterna vita eller ogenomskinliga.

D. Titandioxid (E 171) används främst i livsmedel som är särskilt populära bland barn, såsom tuggummi, godis, choklad och glass, vilket väcker farhågor om den potentiellt höga exponering som denna känsliga del av befolkningen utsätts för.

Säkerhetsriskbedömning

E. Efsa pekade redan i sitt vetenskapliga yttrande av den 28 juni 2016 ([6]) om titandioxid (E 171) på avsaknaden av uppgifter, vilket hindrar en fullständig riskbedömning av tillsatsen. Osäkerheten kring säkerheten hos titandioxid (E 171) beror delvis på att tillverkarna inte har lämnat de uppgifter som krävs för riskbedömningen.

F. Ett betydande antal vetenskapliga publikationer ([7]) på senare tid har ifrågasatt säkerheten hos titandioxid (E 171) och lyft fram potentiella risker med intag av titandioxid.

G. Den franska myndigheten för livsmedels-, miljö- och arbetsmiljöfrågor (Anses) identifierade i sitt yttrande av den 12 april 2019 ([8]) möjliga cancerogena effekter av titandioxid (E 171), bland andra negativa effekter, och drog slutsatsen att det fortfarande råder vetenskaplig osäkerhet kring säkerheten hos titandioxid (E 171) och saknas uppgifter, vilket innebär att eventuella farhågor om den potentiella toxiciteten hos titandioxid (E 171) för konsumenterna inte kan avfärdas. Det nederländska kontoret för riskbedömning och forskning (BuRO) ([9]) har också pekat på luckor och osäkerheter i uppgifterna.

H. Efsa hänvisar i sitt senaste uttalande om titandioxid (E 171) i livsmedel ([10]) till Anses yttrande och erkänner också ett antal osäkerhetsfaktorer när det gäller säkerheten vid dess användning.

I. 19 vetenskapsmän från åtta olika länder träffades i februari 2016 vid Internationella centret för cancerforskning (IARC) i Lyon, Frankrike, för att göra en ny bedömning av cancerogeniteten hos titandioxid (E 171) och kom fram till att det bör klassificeras som möjligen cancerframkallande för människor (dvs. grupp 2B) ([11]).

J. Det amerikanska arbetsmiljöverket, National Institute for Occupational Safety and Health (Niosh), har fastställt att exponering för ultrafin titandioxid (E 171) bör betraktas som potentiellt cancerframkallande i arbetsmiljön ([12]).

([6]) ”Re-evaluation of titanium dioxide (E 171) as a food additive”, *EFSA Journal*, vol. 14(2016):9, artikelnr 4545, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4545.

([7]) Se Avicenns förteckning över de senaste akademiska publikationerna om negativa effekter av E 171 och/eller nanopartiklar av titandioxid via oral exponering, som finns på http://veillenanos.fr/wakka.php?wiki=RisQIngestionNpTiO2/download&file=20190911AvicennE171recentpublications.pdf; Skocaj, M., Filipic, M., Petkovic, J., och Novak, S., ”Titanium dioxide in our everyday life; is it safe?”, *Radiology and Oncology*, dec 2011, vol. 45(4), s. 227–247, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3423755/; och Pinget, G., et al, ”Impact of the Food Additive Titanium Dioxide (E171) on Gut Microbiota-Host Interaction”, *Frontiers in Nutrition*, 14 maj 2019, https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fnut.2019.00057/full.

([8]) Yttrande från den franska myndigheten för livsmedels-, miljö- och arbetsmiljöfrågor (Anses) om riskerna i samband med intag av livsmedelstillsatsen E 171, som finns på https://www.anses.fr/en/system/files/ERCA2019SA0036EN.pdf.

([9]) https://www.nvwa.nl/documenten/consument/eten-drinken-roken/overige-voedselveiligheid/risicobeoordelingen/advies-van-buro-over-de-mogelijke-gezondheidseffecten-van-het-voedseladditief-titaniumdioxide-e171

([10]) ”EFSA statement on the review of the risks related to the exposure to the food additive titanium dioxide (E 171) performed by the French Agency for Food, Environmental and Occupational Health and Safety (ANSES)”, *EFSA Journal*, vol. 17(2019):6, artikelnr 5714, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2019.5714.

([11]) ”IARC Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans”, vol. 93, ”Carbon Black, Titanium Dioxide, and Talc”, https://publications.iarc.fr/Book-And-Report-Series/Iarc-Monographs-On-The-Identification-Of-Carcinogenic-Hazards-To-Humans/Carbon-Black-Titanium-Dioxide-And-Talc-2010.

([12]) ”Occupational Exposure to Titanium Dioxide”, *Current Intelligence Bulletin 63*, https://www.cdc.gov/niosh/docs/2011-160/pdfs/2011-160.pdf.

Torsdag den 8 oktober 2020

Riskhanteringsbeslut

K. Den franska regeringen antog, till följd av Anses yttrande och Efsas efterföljande uttalande som inte kunde avfärda farhågorna, ett dekret som förbjuder försäljningen av livsmedelsprodukter som innehåller titandioxid (E 171) från och med den 1 januari 2020, som en försiktighetsåtgärd för att skydda konsumenternas hälsa.

L. Trots denna bakgrund lade kommissionen, i stället för att föreslå en utfasning av användningen av titandioxid (E 171) i livsmedelsprodukter, fram ett utkast till förordning om ändring av definitionen av och specifikationerna för denna livsmedelstillsats, som gör det fortsatt möjligt att lagligen släppa ut och hålla kvar titandioxid (E 171) på marknaden.

M. Varje beslut att inte förbjuda titandioxid (E 171) på marknaden missgynnar företag som har valt att tillämpa försiktighetsprincipen och har ersatt eller tagit bort titandioxid (E 171) från sina produkter.

Försiktighetsprincipen och ”andra faktorer”

N. I artikel 191.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) fastslås det att försiktighetsprincipen är en av unionens grundläggande principer.

O. I artikel 168.1 i EUF-fördraget står det att ”[e]n hög hälsoskyddsnivå för människor ska säkerställas vid utformning och genomförande av all unionspolitik och alla unionsåtgärder”.

P. Mer än 85 000 medborgare runtom i Europa har redan undertecknat en framställning ([13]) till stöd för det franska förbudet mot titandioxid (E 171) och har begärt att försiktighetsprincipen ska tillämpas med tanke på osäkerheten i fråga om livsmedelstillsatser som inte har något näringsmässigt syfte och som kan utgöra en risk för konsumenterna.

Q. Vid godkännande av livsmedelstillsatser kan man också ta hänsyn till andra faktorer av betydelse för den aktuella frågan, däribland samhällsrelaterade, ekonomiska, traditionsrelaterade, etiska och miljörelaterade faktorer, försiktighetsprincipen samt huruvida kontroller är genomförbara, i enlighet med vad som anges i förordning (EG) nr 1331/2008.

Villkor för godkännande och alternativ

R. Enligt artikel 6 i förordning (EG) nr 1333/2008 får en livsmedelstillsats endast godkännas om dess användning är säker, det finns ett skäligt tekniskt behov och om konsumenten inte vilseleds av användningen, utan livsmedelstillsatsen tvärtom har fördelar för konsumenten.

S. Titandioxid (E 171) används endast för estetiska ändamål och har inget näringsvärde och fyller inte heller någon gynnsam teknisk funktion i livsmedel.

T. Det finns inget övertygande tekniskt behov av att använda titandioxid (E 171), och många livsmedelstillverkare och detaljhandlare som är verksamma på den franska marknaden har framgångsrikt lyckats ta bort titandioxid (E 171) från sina produkter för att följa det franska dekretet om förbud mot utsläppande på marknaden av livsmedel som innehåller tillsatsen ([14]). Vissa multinationella företag har förbundit sig att ta bort titandioxid (E 171) från sin livsmedelsportfölj ([15]).

([13]) https://you.wemove.eu/campaigns/support-the-french-ban-on-potentially-harmful-food-additive-e171

([14]) Minst 340 livsmedel som tidigare innehöll titandioxid (E 171) har omformats för att bli ”fria från E 171” på mycket kort tid, enligt den (icke uttömmande) onlineinventeringen av Agir pour l'Environnement, https://infonano.agirpourlenvironnement.org/listeverte/. Mindre producenter, som kan ha större tekniska hinder än större aktörer, har erbjudits stöd från sina branschorganisationer för att få bort titandioxid (E 171) från sina produkter, enligt ett pressmeddelande från det franska ekonomi- och finansministeriet från 2018, https://www.economie.gouv.fr/files/files/directions_services/dgccrf/presse/communique/2018/CP_Nanoparticules201804.pdf.

([15]) https://www.centerforfoodsafety.org/press-releases/4550/top-candy-company-mars-commits-to-phasing-out-harmful-nanoparticles-from-food-products

U. De flesta medlemsstater har hittills haft svårt att verkställa kravet på märkning av nanopartiklar i livsmedel. Undersökningar utförda av konsumentgrupper i Spanien, Belgien, Italien och Tyskland har hittat nanopartiklar av titandioxid (E 171) i proportioner som överstiger 50 %, utan att tillsatsen har märkts som ”nano” ([16]), bland annat i livsmedel såsom sötsaker, tuggummi och kakor som ofta konsumeras av barn och andra känsliga befolkningsgrupper.

1. Europaparlamentet motsätter sig antagandet av utkastet till kommissionens förordning.

2. Europaparlamentet anser att utkastet till kommissionens förordning inte är förenligt med syftet och innehållet i förordningarna (EG) nr 1333/2008 och (EG) nr 1331/2008.

3. Europaparlamentet anser att ett fortsatt tillåtande av utsläppande på marknaden och försäljning av titandioxid (E 171) som livsmedelstillsats strider mot bestämmelserna i artikel 6 i förordning (EG) nr 1333/2008 och kan ha negativa effekter på de europeiska konsumenternas hälsa.

4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att dra tillbaka sitt utkast till förordning.

5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tillämpa försiktighetsprincipen och ta bort titandioxid (E 171) från unionsförteckningen över tillåtna livsmedelstillsatser.

6. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.

([16]) Bland annat Altroconsumo i Italien, OCU i Spanien, Test-Achats i Belgien och UFC – Que Choisir i Frankrike.